

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenként kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

A bajai utcával szemközti **Falcione-féle ház,** havi minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intéződik és minden díjak fizetendők.

Kiadó lap tulajdonos és felelős szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 ft. — Félévre 4 ft. — Negyedévre 2 ft.
Népautóknak egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

A nemzeti párt diadala Zomborban.

A f. hó 17-iki moustre-népünnepély — hasonlított egy vezny váratlan kitéréséhez.

A nemzeti párt-jelöltje program-beszédének meghallgatására hívta meg az ellenzéki érzelű választókat. Nem tervezett semmiféle demonstrációt. Legtávolabb állott tőle a nagy közönség részvételét provokálni. Meghívói higgadt rövid tartalmu szövege pusztán arra szorított, hogy időt s helyet jelezzen.

S mi történt?

A kráter melyre nyílt meg s egész özőne a forrongó népelemeknek vetődött fölszínre.

Zombor szab. kir. város összes választóinak száma kétszer kikerülne ama roppant népárból, mely az utcákat előzőnlé!

Három-négyezer főnyi tömeg hullámozott a köztérre tele torokkal életve az ellenzékét s jelöltjét.

Hogy ezen óriási néptengerben mennyi volt a választó, azt fölöslegesnek tartjuk számokban jelezni.

Kétségtelen s a higgadtan gondolkozó kormányparti kortesek beismerése szerint is túlnyomó többsége ott volt.

Adófizető földbirtokosok, iparosok s kereskedők egyaránt láthatók voltak a tömegben.

Ily demonstratív összetartás a belátás és higgadt mérlegelés kellő fokán arra bírta a kormánypartot, hogy vonuljon vissza, s jelöltjét, hogy köszönjön le.

E helyett hivatalos lapja kicsinyli a néptömeg értékét, s beismerve nagy számát, azt akarja híveivel elhitetni, hogy mindössze 3—400 választó volt ott, a többi „esőselék.”

Ez az elbizakodottság jellemző a zombori kormánypartra.

Nem képes a tisztán-látás azon tokára emelkedni, hogy meggyőződjék erőtlenségéről.

Még most is többségről álmodozik s nagyobbakat „anzagol” mint valaha.

Nem is 50—60, de 200 többséget vél birni, s ez önámítás határos az örülséggel. Végre is, — nem mesze az idő, hogy a kérlelhetetlen való kiábrándítsa ezen fanatikus mameluk-hadat.

A f. hó 17-iki népünnep, mert azzá avatta a program-beszédét a lelkesedés spontán nyilvánulása, — az ellenzék hitét megerősítette.

De nem hit az, a mire a zombori nemzeti párt győzelmét fölépítette.

A számok megdönthetetlen logikája nyújtja a győzelem palmáját kezünkbe.

S a mi számaink nem üres kombináció, de kézáddással megpecsételt választói ígéreteken alapulnak, mely ígéretekben az ellenzéknek, mely mit sem igér s még kevésbé ad valamit a szavazatért, — himnie kell.

Ime — előállunk számvetésünkkel: nyíltan a közvélemény kritikája alá bocsájtuk, — mert a közel jövő be fogja igazolni, hogy mily mérvben közelítettük meg a valót:

Ellenzék: 930.

Kormányparti: 590.

Nem szavazók száma: 300.

E szerint az ellenzék többsége: **310!**

Ha ezt a 310 szavazattöbbséget eselszövény, ravasz fortély, erőszak, szavazatvisszavetés, megfélemlítés, vagy törvénytelen fogásokkal el nem fújja a kormánypart: akkor nincs rá mód, hogy bukását megakadályozza.

De a törvénytelen eszközöknek előbe fogunk nézni s a család uton kieroszakolt győzelmet meg fogjuk semmisíttetni.

Egyébiránt már maga az a körülmény, hogy a kormánypart 1800-on fölüli választó közül többi 590-nél

nem képes leszavaztatni maga mellett: egyértelmű a bukása s a l.

Megjegyezzük a számarányok alaposabb megértése kedvéért, hogy földmives szavazója Zombornak ezuttal 890 van, hivatalnok szavazója 315.

Legtöbb hivatalnok van a belváros és felsővárosban, legtöbb földmives van Bánát és Cservenka külvárosokban.

A nem szavazók jobbra az iparosok s kereskedők közül kerülnek ki, a kik nem akarják üzleti népszerűségüket a pártok közé dobni s kenyerüket földalozni, bölcsen tudván azt, hogy a kormányparti kortesek legtöbbje szívóll az ellenzék ügyéért lelkesül s így nem haragszik azért, ha az ellenzékre szavaz, vagy ha neutralis és csak színből korteskedik a kormánypart mellett.

Nincs kizárva azonban annak lehetősége se, hogy Koczár lekészőn, előre látva nagy bukását s egyhangulag fogjuk ezt kiáltani:

Éljen dr. Drakulits Pál, a zombori nemzeti párt megválasztott képviselője!

Dr. Drakulits Pál programbeszéde.

I.

Lallosevits Jakab háza előtt.

F. hó 17-ére üzte ki a zombori nemzeti párt végrehajtó bizottsága a napot, melyen képviselőjelöltje, dr. Drakulits Pál program-beszédét megtartandó volt.

E politikai ünnepélyre a párhívek falragaszok után hivattak meg, de míg lettek azok kiragaszva, legott polgári ruhába öltözött rendőrök tépték le s így a közönség csakis szóbeszéd és e lap útján nyert értesülést a program-beszéd megtartásának idejéről.

Mindazonáltal már a kora reggeli órákban észlelhetők voltak a nagy néptömegek előjelensége, — az utcák szokottnál nagyobb mérvű élénksége, kíváncsi csoportok képződése s a zászlódísz, melyet a város minden utóujára magára öltött.

A nép 9 óra tájban kezdett gyülekezni Lallosevits Jakab alelnök fő utcai háza előtt s 10 óra tájban valóságos áradattá nőtt.

Zombor város legvénebb polgárai sem emlékeznek ily óriási népáradatra, milyen ez alkalommal özönlött a különböző városrészekből elő.

Az ünnepélyes menet megakadályozására Hilt Sándor ifjú választópolgár egy 80 főből álló lovas bandériumot szervezett, melyet katonai rendben vezényelt a néptengerben a nélkül, hogy a legkisebb rendzavarás történt volna.

A választópolgárok fehér és veres tollu jelvényeket viseltek magyar vagy szerb fölirattal.

Megszámlálhatlan mennyiségű zászló volt a tömegben, melyek közül kivált egy pompás selyemzászló, melyet Tóth Ernő választó polgár tartott, kinek derekán nemzeti színszallag volt átkötve a felirással: „Éljen dr. Drakulits Pál, a nemzeti párt képviselőjelöltje.”

A tömeg 10 óra után oly óriásivá nőtt ki magát, hogy tovább várni nem lehetett s jöhetett a program-beszéd csak 11 órakor volt tartandó, a végrehajtó bizottság készletve volt e határidőtől eltérni s előbb indulni a Vadászúrt-szállóba.

Ez okból küldöttség ment Szemző István pártelnök lakására, mely fölkérte, hogy jelenjen meg a nép között s vezesse az ünnepély színhelyére.

II.

A jelölt megérkezte.

A küldöttség fölhívása folytán Szemző István pártelnök a végrehajtó bizottság tagjairal díszes fogatokon megindult a főutcába, hol a néptenger hullámozott.

Az első öfogatú pompás hintóban állt a pártelnök s alelnök, a második négyes fogaton Fernbach József a kernyajai kerület nemzeti-párti képviselőjelöltje s a többin a végrehajtó bizottság tagjai.

A nép vezéreinek láttára szűnni nem akart éljenekbe tört ki. Most csakhamar határozatba ment, hogy a jelölt küldöttségileg kéréssek föl, a nép között megjelenni s együtt menni a program-beszéd megtartásának színhelyére.

Nagyobb néphullzász elkerülése végett csupán a lovasbandérium s a fogatok indultak dr. Drakulitsért.

Rövid idő-jelöltével a lovasbandérium visszatért jelezve a képviselőjelölt közledtet, nemokára megérkezett az első 5-6s fogat, melyen a pártelnök Szemző Istvan s a jelölt dr. Drakulits Pál foglalt helyet.

A menet legott sorakozott s lassu léptekben megindultak a „Vadászúrt”-szálló felé óriási zsvió és éjen kiáltásokat hallatva.

III.

Menet a „Vadászúrt”-szálló felé.

Impozánsabb fölvonulást nem látott még Zombor sz. kir. város a f. hó 17-ikénel.

Hogy a ki nem látta, nem foglalt alkothasson magának, elég annyit mondunk, hogy a néptömeg azok átnézete szerint, a kik nagyobb nepesoportok számarányát gyakran szemlélték, még e vezér főnyit volt, ideszámítva természetesen az utczák elmaradhatatlan elemmentait a nézőket s a gyerekeket.

Már most ismerve a mi szűk utcáinkat, valószínűleg esodával határos, hogy minden előkészület nélkül oly impozáns alakult, melynek festői szépségét alig lehet leírni, a mindez a nélkül, hogy a rendzavarás legkisebb mérve is előállt volna.

Elöl ment a lovasbandérium, utána a vezérzászló körül csoportosult zászló-özön, azután a fogatok, melyeket nagy tömeg vett körül, végül a választók haladtak folytonos éljenek közt.

VI.

A „Vadászúrt”-szállóban.

A menet szép rendben érkezett meg a „Vadászúrt”-szálló előtt, hol a lovasbandérium két sorban utcát alakított, melyen keresztül haladtak a fogatok.

A menet megérkezekor arra a tapasztalatra jutott, hogy a „Vadászúrt” nagyterme ily nagyszámu közönség befogadására nem alkalmas, s a mi még inkább meggyőzte erről a vezetőket, az az öröndetes jelenség volt, hogy számos választó előre sietett magának helyet biztosítani a terembe.

Ily körülmények között előbb arról volt szó, hogy a jelölt az udvaron szónokjon. Ez esetben azonban a rendkívüli nagy tömeg minden tagja nem hallhatta volna szavát.

Elhatározatott, hogy a jelölt az emeleti folyosó ablakából szónokjon, honnan alakja teljesen kivehető s hangja meghallható volt.

Mi alatt ezek iránt határozat hozottat, a népar betolongett a „Vadászúrt” udvarába és most az a esodás szép látvány tárult az emeleti folyosót szintén zsufolóság megtöltö közönség elé, a mit kétezer emberfi nyujt, melyek arezula ely felé irányul.

V.

A szerb programbeszéde.

Az udvaron összeszűnött közönség legnagyobb része szerb és bunyeváczjaku polgárakból állott, kiket megvárakoztatni, avagy kik előtt magyarul szónokolni helytelen lett volna.

Ennélfogva Szemző István pártelnök a végrehajtó bizottság tagjaink egyhangu hozzájárulása mellett fölkérte a jelöltet, hogy tartsa meg előbb szerb programbeszédét.

Körülmenyi Szemző István pártelnök a következő magyar beszédben tudatta a közönséggel, mely előzések és zsvió kiáltásokkal vette tudomásul:

Tisztelt uraim!

Örömmel üdvözlöm Önöket tisztelt polgártársaim és barátaim, kik szívesek voltak a pártunk részéről kibocsájtott felhívásnak engedve — megjelenni.

A tekintélyes szám, a melyet itt tömörülve látunk, biztosítja a győzelmet, a melyért úgy mint eddig, ezután is szívesen — kitartóan fogunk küzdeni.

A mai összejövetelünknek jól tudjak, egyedül ezéjja, képviselőjelöltünk program-beszédének meghallgatása, — midőn tehát tisztelt választó polgárok és kedves barátaim, arra az Önök becses figyelmét kikerem, — mindanyunk nevében felerem az én kedves barátomat, a mi igen tisztelt képviselőjelöltünket dr. Drakulits Pál urat: program-beszédének megtartására.

Felsőzárlatomat befetjem azzal, hogy az Isten öt sokáig éltes se, (Hosszú zsvio éljenek.)

Most tehát dr. Drakulits Pál hajolt ki a folyosó ablakából, honnan egész alakja kivehető volt, s érezes hangon, mely az ezernyi tömeget át és áthatotta egy teljes óra hosszat szónokolt, változva politikai programját, éles bírálatot mondva a kormány s pártja fölött, kemény kritikát gyakorolva városunk közigazgatása s az országértéte konstatalt visszakétségét fölött.

Elmondotta mely iszermek azok, melyekért lelkesedik s melyek megvalósításáért küzd, jelezte, hogy a nemzeti-párti győzelem esetén itt a város közügyeit is e párt vezérei — mint megválasztandó városi bizottsági tagok óhajják kezükbe venni, s tőlök telhetőleg odahatni, hogy a nemzeti-párt elvei megvalósíttassanak.

Dr. Drakulits program-beszédét a nép lelkes áhitattal hall-

gatta végig s majdnem minden elvi kijelentést dörgő eljenzéssel fogadta.

Soha sem látuk ily mérvű föllángolást az ellenzéki érzelmetek s itt volt módunkban meggyőződést szerelnünk, hogy a nép mily mérvben elégtelen a jelenlegi kormányrendszerrel, melynek kifolyása a mai közigazgatás.

A nagyhatalú beszéd lángra gyújtotta polgárságunk szívét és semmi kétségünk az iránt, hogy a láng a választás napján is teljes fényében fog lobogni s lobogása egyértelmű lesz a kormánypárt megveretésével.

VI.

A magyar program-beszéd.

Midőn a nagyszabású szerb szónoklat véget ért s elhangzott az egyetlen zsvikó, a magyarság betudolta a „Vadászkürt”-szálló termébe, hoi díszes emelvény volt fölállítva a szónok részére.

A terem daczára annak, hogy csupán magyarjaku polgárok jöttek ide, míg a szerb és bunyevácjainak a „Vadászkürt”-el vonultak s ott várták a jöletet, — zsuffolóság megtelt.

Alig pihente ki magát dr. Drakulits a farszói beszéd után, már is megragadta a szót s a hallgatóság feszült figyelmé közepe, a következő beszédet mondotta:

Igen tisztelt polgártársak!

Fogadják az alkalommal is mélyen átértett hálám az önök kitüntető bizalmát, a melyben személyemet, részesítették az által, hogy mint a város önálló és csupán tiszta meggyőződésüket követő ellenzéki polgárai — képviselőjükké jölettek; eme minőségemből folyó kötelességemnek teszek eleget, midőn itt megjelenve, politikai állásom indokait elmondom és megválasztásom esetére követendő politikai elveimet önökkel megismertetem.

Már kijelöltesem alkalmával tudták azt, hogy politikai meggyőződéssem teljes erejével csatlakoztam a gróf Apponyi Albert vezérlete alatt álló nemzeti pártba, — mert ezen pártnak hosszú éveken át tanúsított, folytonosan hazaforas szemlemben folytatott működéséből meritem azon hitemet, hogy ezen párt van egyedül hivatalva mindazt, a mit a magát szabadelvének elnevezett párt és az abból alakult kormány intézményeinkben megrottont — helyreállítani, — és azon jogokat, melyeket a mostani kormány hanyagsága miatt, — nem akarom mondani hazafiatlanságból — meg nem szerzett, e nemzet javára kivívni.

A fennálló kormánynak nem lehetek híve, mert erős meggyőződéssem szerint magát a kiegyezési törvényt, azon alapot, melyen hazánk jövője biztosítható és nemzetünk jölete fejleszthető, — nemcsak, hogy valódi szellemében fenn nem tartotta, hanem azt meghamisította, — magával közjogi érdekeinkkel ellentétes intézkedéseket esempesztett be, és olyan intézkedéseket létesített, a melyek mindinkább közelebb vezetnek az összbizodalom eszméjéhez.

S hogy ez így van, azonnal meggyőződünk, mihelyt az erre vonatkozó intézkedéseket megfigyeljük, s azok között több feltétlenül szükséges intézkedéseket hiába keresünk.

Kezdjük csak az udvartartáson és mindjárt ott szemünkbe ölik, hogy a magyar királyi korona önállóságának nyoma sincs. Épöly kevesse van kifejezet Magyarországnak, mint önálló államnak megjelölése a külügyi, diplomáciai és kereskedelmi képviselők részében és az ebből kifolyó közös intézmények által használt cimereken és jelvényeken, a consularis bírások tárgyában alkotott törvény pedig minde megmulasztások meztelété.

Eppenséggel nincsen gondoskodva arról, hogy a közös hadseregbe, illetőleg annak kiegészítő részét képező magyar ezredkebe, a kellő katonai nevelés által a magyar szellem és a hazafias érzés beivessék; sőt azt, ilyennek bármely esekély mérvben való nyilvánulása, azon hamis ürügy alatt, hogy az a hadsereg katonai egységével érse nem fer, mindenkor és pedig sokszor a polgárok hazafias érzelmét és önértéket sértő módon is elnyomatott; — sőt mi több, kormánynak mulasztása etéren oly mérő, hogy az említt ürügy alatt még honvédségünk nemzeti jelvénye is elhomályosodik, különösen a hadsereggel együttesen tartott hadgyakorlatok alkalmával.

Bélgényeinkben meghamisították alkotmányunknak alapfö tételét: a szabadságot.

A törvényhozás és összealkotásának alapját képező választási szabadság a ma kormánynak és uszályhordozói által fölból tiportatik — olyannyira, hogy a képviselőház ma nem is tekinthető a nemzeti akarat valódi képviselőjének és bár maga a kormány is ezt beismeri, az által, hogy a választási törvény reformálásának szükségességét megengedi, ígéretei daczára ennek orvoslására nem gondoskodik, — minék következtében a választási visszaesések napirenden vannak és választásról-választásra csak szaporodnak.

Közigazgatásunk éppöly kevesse van, a polgári szabadság alapjára fektető; alkotmányos államnak megfelelő jó közigazgatásnak legfőbb alapja az önkormányzat elve közigazgatásunkban nincsen kellőleg érvényre juttatva, — sőt közigazgatási törvényeink oly gyarok, hogy a kormány és hivatalnokai azon esekély önkormányzati jogot is, — mely törvényileg számunkra biztosítva volna — elveszi tőlünk.

És hogy ez így van legjobban bizonyítják városunkban és megyékben uralkodó állapotok. Vagy tán megvanunk önök ezekkel elégedve? Ellenmondhadják-e, hogy városunk közgénye az önök akarata, kívánása szerint intézték meg?

Az egyedüli intézmény pedig, mely a polgárságot e téren a kormány és hivatalnokainak tulkapási ellenében megvédenhetné, a közigazgatási bíróság még ma sincs — a kormány számtalan ígéretei daczára — behozva.

Nincs megfelelő törvények által kellőleg biztosítva az egyenlőség és gyöközlet jog; pedig ez az egyedüli alapja az állami és társadalmi nyilvános élet minden téren — az eszmék egészséges alakulásának; — csak ezek kellő biztosítása által érvényesítheti a polgárság befolyását az ügyek megfelelő alakulására. Vagy tán ha ez nem így, mondják meg nekem, melyek azon közgények, a melyek elintézésénél az önök nézetét kikérték volna, és az önök nézetét kellő mértékben részédték volna?

Törvénykezésünk számos hiányát maga a kormány beismeri, de azot azokat pótolni — folytonos ígérgetési daczára

sem iparkodik; a sok ígért reform közül egyet sem valóstított meg, s egyedül csak új kerületi beosztást magában foglaló, — a kir. táblák decentralizációjára vonatkozó törvényről linnet port a számunkba, söt ezen törvényben még bírói függetlenségünket is megrohota.

A kormány azal díszeszik, hogy pénzügyeinket rendezte; igaz, hogy egyidőre eltánt a deficitet, de mily áron? azon az áron, hogy a kormány és a nemzet adozási kötelességének végső hurját is megfeszítette, olyannyira, hogy a nép görnyed és pusztul az adók nyomásotó sulya alatt, azon a áron, hogy neis emlősem az allami javak eladását, hogy conversio neve alatt adosságinak terlesztésével a jövő generációkat terhelte meg, — azon az áron, hogy a regalé megváltásánál a városok és a volt tulajdonosok rovására csupán saját üzleti előnyét tartotta szem előtt, — és ezenfelül a fogyasztó közönséget is szerlelt megterhelte. Avagy tán ha ez nem igaz, megvanunk önök elégedve a regalé megváltásának módozata által? — Nem érzik talán, hogy a remélt előnyök helyett csak új terheket görndítettek vállalkura, — és mindent csak azért, hogy a kormány jó esélet csinálva, még el is díszkedhessék önök előtt, hogy egy időre megszüntette a deficitet?

A közigazgatási téren rendszeresen ángondolt irányt nem találók; és a közös vámtétellet mai tarifájával városunkra csupán Ausztria érdekeit szolgálja.

Még sok hiányt, a kormánynak még számos mulasztását hozhatnám fel, de azt hiszem, hogy már ezek is elengedők arra, hogy a jelenlegi kormány hű kezelése felett méltó bíralatot mondhasunk; és mindezen hiányokat átérzi a kormány maga is, — és megalkulások programját is terjesztet elő, melyben egyelőre a közigazgatási állomását és helyes önkormányzati alapra leendő fektetését, továbbá az igazságygyi téren felelt és sürögösen szükséges reformokat teljesíteni ígerte — ánde ezen kevés ígéréteit sem váltotta be, — a közigazgatási törvényvel annak gyarolása folytán szégyenletes kudarcot vallott az igazságygyi téren pedig az előbb jelzett jelentőség nélküli csupán új terhet beosztást magában foglaló törvények életbeleptetését kivül, mit sem tett; csak most az utolsó perczben, az országgyűlés berkeszése előtt közvetlenül nyujtotta be esakétül a curiai bírásokról szóló törvényjavaslatot, — jól tudva, hogy ez ugy sem kerül tárgyalás alá.

Ime a kormány működésének irányja és tevékenysége, és most csak azt kérdöm önéktől, hogy ezen kormány és pártja joggal visell-e a szabadelvé nevet, holott tizenöt éven keresztül egyetlen egy szabadelvé vívmányt sem létesített? Nem! Ily kormány-pártot tehát — mely még a nevet is meghamisítja — támogatni tilija a lelkiismeretem, tilija férfui önértetem.

Most pedig engedjék meg, hogy mindezekkel szemben, pártunknak politikai elveit és eszméit, melyeknek megvalósítását ezülv tüztök ki magunk elé, és a melyek pártunk választási manifestumában le vannak véve, röviden vázoljam.

Vezérelvünk első sorában, hogy az 1867-ik évi kiegyezésnek valódi és hamisítatlan fenntartása mellett, az ezen alapuló intézkedéseket nemzeti szemlemben kifejlesztjük.

Ennek folytán óhajjuk a külön magyar udvartartást közjogunk szemlemben meghonosítani.

A külügyi diplomáciai ügy kereskedelmi képviselőkben Magyarországnak önállóságát minden tekintetben kellőleg érvényre juttatni.

A közös hadseregbe — különösen a katonai nevelésnek nemzeti szemlemben való meghonosítása által a hazafias érzületet beivni. Pöfelvünk a szabadságot!

Égészesen nemzeti politikai országunk alkotmányos jellegéhez képest más, mint szabadelvé nem lehet; állami létünk alapfeltételeinek korlátai között megözön szabadon minden erő, érteze magát szabad nemzet önértézet és teljes jogu polgárának mindenki, vallás és nemzetiségi különbség nélkül.

Ennek első folyamonyaként reformálni kívánjuk magát a törvényhozást illetőleg összealkotásának alapját a választási törvényt, — főleg abban az irányban, hogy a képviselőház a választási szabadságonak biztosítása által, a nemzeti akaratnak hű képviselője legyen, — és így a kormány a nemzetől függjön, nem pedig a nemzet tőle.

És ha ez meglesz valóstítva, akkor önök nem lesznek a választások alkalmával a tisztviselők részéről mindennemű pressziónak kiéve, mint jelenleg is; akkor nem fognak ismétlődhetni azon vérlázító jelenetek, a milyen esk ma egy hete is a rendőrségnek gyalyasztos brutalitása folytán városunkban lejátszódtott.

Az igazságszolgáltatás téren mutatkozó számtalan hiányt sürögösen pótolni kívánjuk; — nevezetesen: a büfenyitő eljárást az egyéni szabadságunk feltékény megóvásával törvénybe ígtatni; — a polgári jogot edificialni és a polgári eljárást a zöbéliségi alapra fektetni; az igazságygyi adminisztráció téren pedig a szolgáltatási pragmatikát beolteni, hogy ez által gátot vessünk a kinevezések-nél begyökerezett nepotizmusnak.

Reformálni kívánjuk a közigazgatást és azt egészszes önkormányzati alapra fektetni; a közigazgatás állomását pedig csak az összes garanzoniális törvények meghozatalával, különösen pedig a közigazgatási bíróságok felállításával kívánjuk létesíteni.

Ha a közigazgatás ily módon reformálva lesz, akkor a törvényhozásti bizottságok is az illető polgárok akaratának kifejezői lesznek, s nem úgy mint eddigéig, a legtöbb helyen, különösen pedig városunkban. Vagy tán kifejezésre jut városi képviselőtestületünk választott bizottsági tagjainak választási alkalmával az önök akarata? Nem-e hamisítják meg ezen választások alkalmával is — a kormány hatalmakodó uszályhordozói mindennemű hivatalos pressziók segélyével a választások eredményét? és önök lénytelenek mindent megtörni, mert hiába fordulnak segélyért a kormányhoz, mely sajnos — minden esetben jónak tart, a melynek segítségével a kezébe ragadott hatalmat megtarthatja.

Ennek következménye azután, hogy városunk képviselőtestülete nem hű kifejezője az önök akaratának; vagy tán van-e csak egy is önök között, a ki tiszta meggyőződésből azt állíthatja, hogy városunk ügyei kívánásuk szerint intézték meg? Az önök kívánása-e az, hogy a városi pártot átvöl-évre oly magas. — Vagy tán feltétlenül szükségességnek ta, tük ezt? Célzserű befektetésnek

tartják-e a két új kaszárnyába beöltözött százezerket, vagy tán megvannak gyözödre arról, hogy azokat rendeltetésüknek megfelelőleg előbbban felépíteni nem lehetett volna? Hat hogy az árzi kutat ne is omiltsen — a közigyóhid megfektel-e kellőleg rendeltetésének és megéri-e a fedezet a sok tiszert.

Megvannak-e gyözödre arról, hogy városunk szükségét teinek beszerzésénél helybeli kereskedők és különösen iparosok érdekei kellő figyelemben részesülnek? pedig sok derék és jeles iparosunk van.

Tetszik-e önöknek azon szolgál szellem, mely városunk törvényhatósági bizottságába belopódzott? minek folytán bár többben vannak, kik a sajnálatos állapotokon segíteni szeretnének, fel sem merik emelni szavukat a közgényesen, mert kénytelenek a nagy többség előtt meghajolni; és éppen ez az oka annak, hogy bár a kormánypártiak közül számosan panaszokdók a tisztviselők, — tisztelet és becsület az érdemeseknek — különösen pedig rendőrszótuk tulkapására, még sem mernek ezek ellen felszólalni, mert felnek azok haragjától, kik a hatalmat kezökben tartják, — és ugys előre tudják, hogy sérlelmek orvoslva nem lesznek.

Hat tetszik önöknek, megvannak-e általam röviden változó városi állapotokkal elégedve?

Nem és ezerser nem. Hat már ez is eléggé bizonyítja, hogy közigazgatásunk reformálása égető szükségé válnak.

Kívánjuk továbbá az egyenlőség és gyöközletesi szabadságunk törvényes meghatározását; nemkülönben a sajtószabadságunk újabb biztosítékokkal való ellátását; s ezeket a sürögösen megoldandó feladatok közé soroljuk.

A lelkiismeret és a vallás téren is a szabadság elvét kívánjuk érvényesíteni, — ennek következtében tiszteletben tartjuk az egyházaknak történelmileg fejlődött önkormányzatát, és azoknak törvényes biztosítását kötelességünknek ismerjük, éppöly kívánjuk a teljes jogegyenlőséget és viszonyosságát az összes vallásfelekezetre nevezé érvényesíteni, minék természetesen folyományza az izraelita vallásnak egyenjogusítása is.

A népelemes téren a célzserűség és nemzeti szemlemben vezetett közoktatás fejlesztését egyik fontos állami feladatunk tartjuk; itt is akarjuk azonban a szabadság elvét érvényesíteni; miért is tiszteletben tartjuk az o téren működő társadalmi tevényzőknek különösen az egyházaknak ebbeli hivatását.

A szabadság folyamonyaként tiszteletben tartjuk a nemzeti-ségi törvényt és kívánjuk azt a gyakorlati életben érvényesíteni, hogy egyrészt a nem magyarjaku köznép a batóságokkal érintkezés alkalmával ne érteze magát idegennek saját hazájában, — s másrészt, hogy a nem magyar ajku intelligencia az állami szolgálatból részt kivehesse; s ez által mindkettőt minel szorosabban esatolassák az államhoz; mert e nélkül a politikai egység üres forma marad.

Attérve az anyagi érdekekre mindenek előtt fenntartani illetőleg megszállítani kívánjuk az állami pénzügyeknek nagy áldozatok áron elért rendjét; e mellett azonban enyhíteni kívánjuk célzserű adóreform által a közterhek sulyát, — miért is biztosítjuk önöket, hogy ha egyelőre nem is szállítatlattuk le az adókat, de azokat feljebb emelni semmi körülmények között sem engedjük, mint ezt a kormánypart teszi.

Együttal egyszerűsíteni kívánjuk a mindenféle címeket, a melyeken az adók ma beszedetnek, és az egyes adófizetőknek a tiszta áttekinthet lehetetlenség teszik, az adók beszedés idejét pedig, a nép gazdagsági életének időszerűsége képest alkalmazni kívánjuk.

Gyökerezően akarjuk reformálni különösen az italmérsi adót, melynek mai rendezése a fogyasztó közönségre nevezé legtöbb helyen elviselhetlen állapotokat teremtett. Gondoskodni fogunk a földmívelési érdekeknek, az ipar és kereskedelem fejlődésének gondos felkarolásáról és előmozdításáról (— és ennek elérhetése vegett a legnagyobb szűföj fektetni a mezőgazdasági értelmiségnek emelésére, a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi szakoktatás, ugy az egyesületi élet fejlesztésére és rendszeresítésére, végül a közigazgatási téren az országos érdekek megóvása és rendszeresítésére.

A közigazgatási téren az országos érdekek megóvása és elérhetése ezülből vezérelvünk Magyarországnak önálló közigazdasági egyenlőség; minék keresztülváltva legfőbb czelunkat fogja képezni; ugyanazért csak azon esetben fogunk belegyezni az Ausztriával kötött vámszerződésnek megújításába, ha ez a vámtarifa megváltoztatása és egyéb új intézkedések felvétele által, országos érdekeinknek teljes biztosítása mellett elérhető lenne, — ellenkező esetben szent kötelességünknek tartjuk igénybe venni az országunk azon jogát, hogy külön vámtérelletet alakítsunk.

Közigazgatási szükségletnek tartjuk a törvény által szabadalmakkal ellátott önálló jogváltani felállításot, továbbá a közigazgatási szükségletnek célzserű fejlesztése ezülből alakult vállalatoknak megfelelő állami segélyezését.

T. Polgártársak!

Ezekben elmondottam röviden tiszta meggyőződéssem szerint véleményemet a jelen kormány működéséről, — és ezekből eléggé tisztán láthatják, hogy a kormány és pártja intézkedéseiben mindig tovább és tovább tér el a valódi nemzeti iránytól, és oly politikát követ, mely Magyarországi állami érdekeinek nem felel meg kellőleg; mi ezzel szemben felbresztetni kívánjuk a szünnyá-ó hazafiasok és partuk kövérésére kell összönözniük mindenki; ezen szükségsszűrségnek parancsa volt pártunk elnevezése. Hogy pedig joggal vettük fel e nevet, s nem úgy mint a magát szabadelvének nevezett kormánypart, mely 15 éven keresztül egyetlen egy szabadelvéli intézményt sem honosított meg, söt a polgárság szabadságát minden héten söt napról-napra mindinkább elnyomni engedti, — eléggé igazolja pártunknak eddigi politikai működése, eléggé igazolja az általam röviden változó politikai elveink.

Magam részéről pedig bizdosítom önöket hogy megválasztásom esetére, — de különben is mindaddig a nemzeti pártak tántorítatlan híve leszek, míg az, az általam most kifejtett elveket magáóvá valis s azoknak megvalósítására törekszik.

Most teljesen bízza abba, hogy tiszta és szent meggyőződésüket sem ígérgetésekkel megtántorítani, sem pedig azt, bármintemű

* **Kinovezés.** O felsége a Kraly Csapo Ferenc szabadtalijarashibot a szolnoki ügyészséghez aliggyéssze, dr. Bernath J. Károly szegedi kir. törvényszéki jegyzőt pedig a zentai kir. járásbíróshoz albíróva nevezte ki.

* **Halálos rugás.** Sztanisieson e hó 7-én reggel Virág Gáspár 13 éves fiút szolgálataidójának lova hasba rugta. A fiu nem hitte komolyan a rugás következtében kapott sérülést, s egykedvűen beszélt el a dolgot, pár órára azontán az esemény után meghalt.

* **Hímen.** Kósa György jó hírnévként örvendő kereskedő Kulán a múlt hó 24-én jegyezte el anyagnott öz. Zsuffa Károlyt szül. Ebend Etelek asszonyt és esküvőjüket f. hó 18-án tartották meg.

* **Tisztújítás.** A temerini olvasó-egylet tisztikara az e hó 2-án tartott közgyűlésén a következőkéül alakult meg: elnök: Fehér Lajos, igazgató: Jeszenszky Béla, pénztárnok: Hauer Károly, könyvtárnok: Maizou Lénárd, jegyző: Hosszú Vazul. Yalasztmányi tagokul Babarezy János, Szász Ernő, Romy Gyula Polyakovits Lajos, Kömendi János választották meg.

* **Eljegyzés.** Steingaszner Imre, kir. mérnök a zombori m. kir. foyalmernöki hivatalnál, eljegyezte Thim Tonika kinszántyot Thim József a kereskedelmi és iparbank titkáranak leányát.

* **A bajai kath. legényegylet** f. évi január hó 24-én a »Arany Bárány« díszteremben hangverseny és színelőadással egybekötött jótékonycélú zártkörű táncvigalmat rendez.

* **A zsidók egyenjogusítása** érdekében a fővárosban megindított mozgalom Baján is élénk visszhangra talált, és e hó 10-én megtartott értekezleten nagy lelkesedéssel kimonadt, hogy Baja város zsidóság is szíveslellekel csatlakozik a fővárosi mozgalomhoz és bizalmat és közszónetet evatok az észmei vezérférfiaknak. Együttal 30 tagú végrehajtó bizottságot választottak és határozatta emelték, hogy a megválasztandó országgyűlési képviselői küldöttség fogja megkérni, hogy a zsidó vallás ripialását hathatósan előmozdítsák sziveskedjék.

* **Farsang.** A bajai kereskedő ifjak egylete f. hó 30-án betegesgályzó alapja javára a »Nemzeti Szállóda« teremben táncvigalmat rendez. A vigalmi bizottság nem kimél sem farsadagot, sem költséget, hogy a bal sikerét biztosítsa és e szempont vezérelte, amidőn balanyának idb. Reich Vilmosné unót igényeztet megynerni. Ki is a felanjított tisztet előadandó szíves volt. A rendező bizottság kéri mindazokat, kik netan élénzészől meghívott nem kaptak és ilyenre igényt tartanak, miszerint az egyleti helyiségben jelenteznie sziveskedjenek.

* **Kritikus napok 1892-ben.** Falb, a híres időjós, kalendáriuma az 1892-ik szöke évre megjelent. Ebben közli a kritikus napokat is. Szerinte ezen évben 14 kritikus nap lesz, de mindenik között legkritikusabb lesz márczus 28-ika. Zomborra nézve pedig január: 28.

* **(Temerini csendélet.)** Fábán Antal és Szvincsák (vulgo Tamburacz Misa) jómódú temerini földes gazdák — egyháson régi haragosai — e hó 10-én délután, egész véletlenül találkoznak a templomutca egyik háza előtt. Fábán valamely megjegyzést hozzaközték a mellette elhaladó Szvincsákra, melyet ez töle telhető szivességgel viszonozott. A szóváltást csakhamar tettelegessé követték, melynek vége az lett, hogy Szvincsák a nálánál amugy is jóval gyengébb Fábiant néhány a fejére mért botütés után verbe fagyva hagyta az utca kövezetén. A verekedés oka: keresd az asszonyt!

* **Kertészektől.** Döppleb V. erluti magkereskedői mód- és kereskedelmi kerteszezi ezeq árjegyzékét az 1892 évre megkaptuk s azt gazdag tartalmánál s olcsó áránál fogva minden gazdásznak melegen ajánljuk.

* **Gyilkos férj.** Titeli levelezőnk a következőket írja: F. hó 11-én bepanaszolta Gilgorevic Danicza alsó-kovilyi lakosnő férj — Gilgorevic Perát a közszé házában, hogy adja vissza bitorait, mivel nincs szándéka vele tovább élni. A bíró hivatala Gilgorevic Perát, a ki berugya meg is jelent, s midőn hivattasnak okát a bírótól megtudta, kést rántott s a nélkül hogy akadályozhattak volna, feleségét gyomrába szúrta. Meg akart szökni, de a lárma bésietők ebben megakadályozták. A titeli kir. járásbírósnak be-szölgéltették.

* **Hihetetlen eset,** a mely azonban a kellő magyarázat után érthetővé válik, adta elő magát a napokban az egyik vidéki városban. A P. H. levelezője, a ki szemtanúja volt a történetnek, szívesle szöke ezeket írja: Az »olvasókör« kártyaszbójában feribek és pedig meglehetősen nagyban, szombatn éjjel. A játékosokat egynek kivételével mind ismertem és így némileg érdekelt a játék. Beálltam hát kibienek és az igen tisztességes kinezésű idegen hata magot ültem le. Az illeto az osztásnál két dísznő kapott, a makkot, meg a tökök, a mire azután vesztettül indult a játék, ugyannyira hogy az ostorlegyes nem győzte a bankba berakni a pénzt. A harmadik kártya, a mit az illetoeknek adtak és a melynek az ára 25 forint volt, a zöld dísznő volt, a mi által az idegeu kezében mar három asztal hivalkodott. Megjegyeztem itt, hogy minden játékosnak jó kártya jött. Rendkívüli igazatosságáért vártam a negyedik kártyát is, a melyet meg drágabban adtak neki. Csak annyit mondok, hogy majd bestem a székrl, mikor általán a piros asztal ismertem föl. Tehat az előtem ülőnek negy dísznő volt a kezében, a melylyel föltétlenül nyernie kellett, mután a feribőlben ez olyan erősség, mint a magyarországi varak között a komaromi. Mint később er-tésittem a második játékosnál negy kiraly, míg a harmadiknál negy löso volt. Az egyik hitt ennyit, a másik hitt annyit és megadta mind. Ezután törtent a hihetetlen eset. Az ugyanis, hogy mikor a negy kiralyos ember keltetés forintot hitt a negy dísznő nem adta meg s a kártyáját a pakli közé keverte, noha sok pénz volt előtte és föltétlenül nyernie kellett. Mikor ezt láttam, izgatottan ugrottam föl es felre huztam a koresmarost, kérdezvén tőle: »ki ez az idegen ur?« A mire ő így felelt: »Az kérem a képviselő jelölt ur, a ki fökörtésével jatszik« — Az hiszem t. keresztes ur, hogy ennel nagyobb aldoszatot még nem hozott képviselő-jelölt, mert hogy egy játékos illy tudjon tenni a feribőlben, ahhoz világra szöke hűsségg kell.

* **Templomrablás Szatadkán.** Szabadkaról jelenti levelezőnk, hogy a gazdly szérh templomát szombaton éjjel kirabol-ták. Elvittek meg a falon levő értékes díszeseket is. A kir pon-to an meg nincs megalapítva, de okvetlenül sok ezer forintra rug.

S Z I N H Á Z.

Szombati, jan. 16. »Szegény Jonathán« harmadszor, a mar ismeretes szereposztással és játékkal.

Vasárnap, jan. 17. »A falu rossza.« Régi darab, de jó, azért szívesen nézi meg a közönség. Az előadás a jobbakközé tartozott. Tisztai Gonosz Pistajánál jobbat nem is lehet látni. Sférfiú egyrészen vére jó Finom Rózi volt, de meg kell jegyeznünk, hogy a szerencsétlenségében is jökedvü me-

nyeske könnyűvérűségét nem igen érezte; nagyon is pathe-tikusan jatszotta a komolyabb jeleneteket. Csige (Göndör Sándor) a szokottal jobban jatszott és nem egyszer hatással é-nekelt. A darab jó mellékalkajai, minők a cigányok és a Makk-hetes kocsmáros, majdnem teljesen élvezhetetleken voltak. Szabóné (Gonoszné) najszka nagyon izetlen valami volt. — A mai este nek egyik érdekös mozzanata volt az újonnan szerződött naiva Wéber Ferike föllépte Boriska szerepében. Termé-szetesen. korai dolog volna a fiatal és kezdő színész-nő tehetségéről és értékéről mar ez első föllépés után mondani itéletet, a mikor telve volt lámpalázzal és elfoglaltsággal. Amnyit konstatalhatunk, hogy ha nem hódította is meg egyszerre a közönséget, de nem is tett kellemetlen benyomást re. Arca csinos, hangja behízéző, de sajnos nem igen jó színpadi alak, a mi pedig fontos dolog. Mert a színpad általában von-násokkal dolgozik mindenben; ott többsé é a mutatos alak közepes szépségű arccsal, mint a leggyönyörűbb arc igényte-len színpadi megjelenéssel. Az arcz filigrán szépségű színpadon a közönség legnagyobb részére nézve kárba vesznek; de a jó alak mindig megteszi hatását. Különbön megjegyeztük, hogy nem tartjuk feladatunknak sem pedig megengedhetünk, a k. a. testi szépségét tenni bíralatunk tárgyává; csak mint »szín-padi alakról« szölkünk róla, egyébként pedig »termeték« érinte-tlenül hagyjuk. Sőt megjegyeztük, hogy inkább a rossz testtar-tásban véljük a hibát fölfedezhetni, a miről pedig le lehet szokni.

Hétfő jan. 18. Csige Lajosnak, a társulat népszimű énekesének jutalomjátékául »Nánit« ment. Jutalomjáték volt, de jutalom nélkül, mert bizony a páholybérleők nagyrészt ott-hon maradtak, a földszinti közönség pedig nem jött el, vagy legalább igen kis számban.

Kedd jan. 19. »A hitves« szimű 4 felvonásban, Kar-czag Vilmosótl. A darab nincs jól motíválva, egyes jelenetei valószínűtlenek, de alakjaiban van élet, s főleg van egy-két szép jelenete. Veszpréminében (Irma) kevés volt a drámai erő, egyébként azonban szépen jatszott. Veszprémi igen hálás sze-repbe jutott Hazay alakjában, jól is jatszotta el. A Halasi szerepe is jól megjatszható szerep (Kátay), kar, hogy szemé-lyesítője jobban nem tud szavalni. Igen kedves jelenség volt a ki Halasi Mariska Sándorka szerepében. Nyájás mosolyra derült minden ajak, ragyogott minden szem, mikor ő a szín-padra lépett. Volt is taps bőven, no azután meg czukor, narancs, füge is egy rakás. Csak közönség volt kevés.

Árverési hirdetményi kivonat

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Révész Benő és a sztanisiesi takarékpénztár végrehajtónak Mayer István és neje sz. Ottomán Anna végrehajtást szenvedő elleni 800 ft és 500 ft. tőkekövetések és jarulékaik kieigítése iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (és kir. járásbíróshoz) területén levő Sztanisiesi községben fekvő a sztanisiesi 995 szjtkben Mayer István és neje szül. Ottenthal Anna tulajdoniul bejegyzett s A 1 1 s. szám alatt foglalt 571 hr. s 508 ó. sz. egész házra és beltelekre a végr. törv. 156 § a alapján az árverést 400 forintban ezen megállapított kiáltási árban elren-delt, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891 évi február hó 9-ik napján délután 3 órakor Sztan-isies község házában megtartandó nyilvános árve-relés a megállapított kiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezeni szándékozik tartoznak az ingatlan becs-árának 10 %-át vagyis kézpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övédek-képes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánáptenznek a bíróságnál előzetes elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszölgéltatni.

Kelt Zomborban 1891. évi december hó 22-én
A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. társzi bíró.

A Herzeg Alfréd de Montenuovo-féle borpinczék bérlője

SCHWABACH S. G. PÉCSETT
ajánl a közeledő képviselőválasztások alkalmá-ból legjobbnak elismert pécsi és villányi asztali és csmegeborokat, palacsok és hordókban, a legméréskeltebb árak mellett. Árjegyzékek ingyen. 1-3

Szenved Ön köszvényben, rheumában, általános ideggyöngeségben, neu-ralgiaiban, hiányos vérkeringésben, idős gyomorgyengességben, fejhez való congestiókban, bénulásban, álmatlanságban, derékfájdalmakban,

hátgerincz-zavarokban

akkor kérje a tisztelet-okmányát megkoronázott, KÖLN-, WELSSEN- és STUTTGARTBAN arany éremmel kitüntetett és Ausztria-Magyarországban es. és kir. kiz. szabadalmazott galvano-, elektro-magneticusan ható

Frottirozó-készülekről

rt kitünő művet, mely a készülék hatásáról, alkalmazásáról és eredményéről felvilágosítást ad. A készülék ára 21 ft. A kitünő művet használati utasításokkal ingyen és portómentesen megkapható a feltaláló

Theo Biermannselectrotechnicus BECS, I. SCHULERSTRASSE 18. sz. a gyárában. 16-26

Ezen labdacso minden tekintetben hasonló praeparatumok elé helyezendők, mert mindennemű káros alkatrészekről mentek, a legnagyobb eredményel használják hasbetegségnek, mert vértisztító hatásnak nincs gyöszser, mely könnyebben s a mellett teljesen ártalmatlanul

hasrekedést

a legtöbb betegség ezen bizonyos forrást elavoltítja Czukorzottság miatt még kis gyermekek is szívesen veszik be. E labdacsoknak Pflfa tanár, udvari tanácsos igen hüzelő bizonyítványt állított ki.

Egy doboz ára 15 labdacssal, 15 kr. egy tekeres, ára 8 doboznak, 120 labdacssal, 1 ft.

Oly doboz, melyen e ezégné: Apotheke zum heiligen Leopold nem áll, s mely hatulján védjegyüket nem viseli, az utánzat, melynek megvételét a közönség figyelmeztetik.

Figyelemz-tetés!

Neustein-Fele Gyógyszergyár

Erzsébet labdacso kéréndők; ezek használati utasítással s a fenti aláírással vannak ellátva. 12-24 Főraktár: Bécs, NEUSTEIN FR. gyógyszer-társulat »a szt. Lipóthoz« a Planken és Spiegelgasse sarkán. — Kapható Zomborban: Saly Antalnál.

A mélyen tisztelt képviselőjelölt uraknak ajánljuk a közelgő választásokra

kitünő minőségű sereinket

hordókban és palacsokokban.

Zomborban, 1891. márczius 15-ikén

Antits A. M. és trsa

ifj. Hagenmacher Henrik budafoki serfőző lerakata

Zomborban, könyvvel utca 143. sz.

Bor-kivonat.

Egy pillanatnyi előállítása kitünő egészséges bornak, mely semmivel nem különbözik az igazi természetes bortól, ajánlom ezen törvényileg védett

különlegességemet.

Ára 2 kilónak (körülbelül 100 liter bort ad ki) 5 ft 50 kr.

Utasítás ingyen adatik hozzá. A legjobb eredményért és egészséges gyártmányért jöttelek.

Spiritus-megtakarítás

érhető el az én föltulmáltan erősítő-essenzálammal a pálinkával. Ez az itóknak kellemes és jó ízű ad és csak nálam kapható. Egy kilo ára 3 ft 50 kr. (600—1000 liter) használati utasítás ingyen.

Ezen különlegességeken kívül ajánlom még különle

essenzáimnak.

Rum, Cognac, valamint Liqueurek gyártására, stb. föltulmáltan engedményvel. Receptek ingyen adatik, árjegyzék ingyen.

Pollák Károly Főlop

Essenz-különlegességek gyára Prága. 7-90

Sóld helyettesek kerestetnek.